

Kunnskapsdepartementet

Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

Deres ref:

Vår ref: 2010/58599-2

Arkivkode: 008

Dato: 14.02.2011

Høringsuttalelse fra Statens råd for likestilling av funksjonshemmede: Kulturskoleløftet - kulturskole for alle

Innledning

Hovedintensjonen i denne framstillinga ser ut til å være i tråd med oppfatningene til Statens råd for likestilling av funksjonshemmede. Barn med funksjonsnedsettelse eller spesielle behov skal ha tilgang til kulturaktivitet på lik linje med alle andre barn. Dette kan begrunnes ut i fra et likestillings- og likeverdsperspektiv, samtidig som det er viktig for denne gruppa – som for alle andre barn – å ha en meningsfull fritid sammen med jevnaldrende, tilknyttet den enkeltes interessefelt. Dette er av stor betydning for livskvalitet, sosial læring og personlige utvikling.

Det er også positivt for barn uten funksjonsnedsettelse at funksjonshemmede barn inkluderes. På den måten får de oppleve at annerledeshet ikke er til hinder for lek, utfoldelse og sosial kontakt. Inkludering av barn med funksjonsnedsettelse kan derfor berike miljøet og skape trygghet for alle parter.

Organiserte fritidsaktiviteter for barn med nedsatt funksjonsevne

Å ha en meningsfull fritid basert på trivsel og interesser er like viktig for funksjonshemmede barn som for andre barn. I praksis kan dette likevel være av spesielt stor betydning for barn med funksjonsnedsettelse, siden denne gruppa av ulike årsaker kan være avskåret fra de mulighetene som er en selvfølge for funksjonsfriske. I tillegg viser forskning at barn med funksjonsnedsettelse deltar i mindre grad enn andre barn i uformelt samvær med andre barn

utenom skoletida, noe som fører til at tilgang til organiserte fritidsaktiviteter blir særlig viktig for denne gruppa¹.

Innholdet i kulturskolen: breddetilbud eller elitesatsing

Rådet vil oppfordre til at man vurderer det totale innholdet i kulturskolen i forhold til ambisjonsnivå. Skal kulturskolen ha den profesjonelle kunstneren som mål, eller skal kulturell utfoldelse og folkelig deltakelse stå i sentrum? Det er en kjensgjerning at jo mer profesjonalisert driften blir, jo flere vil falle fra underveis. Det er i seg selv positivt at enkelte utvikler seg raskt og presterer godt, men et mangfold av ambisjonsnivå vil være nødvendig dersom man skal lykkes med å skape en inkluderende kulturskole for alle. Rådet vil derfor advare mot høy grad av profesjonalisering og elitetenkning uten et lavterskelalternativ, og oppfordre til bevisstgjøring blant ledere og lærere i forhold til hvordan det kan skapes miljøer som gir rom for stor grad av variasjon i prestasjons- og ambisjonsnivå.

Kulturskole som fritid, ikke helsetiltak

Rådet stiller seg imidlertid kritisk til at når barn med funksjonsnedsettelse omtales spesielt i høringsnotatet, blir kulturskolen betraktet som en del av et helsetiltak. Dette vil kunne føre til at et aktivitetstilbud som skal være basert på den enkeltes lyst, interesse og trivsel, blir en plikt med utgangspunkt i hva lege, helsesøster eller andre mener barnet har godt av. Denne innfallsvinkelen kan virke stigmatiserende for alle barn med funksjonsnedsettelse som deltar i kulturskolen, uavhengig av om det er del av en individuell plan eller ikke. Hvis kulturskolen er en fritidsaktivitet for alle barn, så bør det være det også for de med nedsatt funksjonsevne. Rådet mener derfor det er viktig at alle involverte er bevisste på disse problemstillingene, og at man sørger for å gi et tilbud basert på interesse, lyst, likebehandling og likeverd.

Likeverd og bevisstgjøring

Rådet understreker at det å ha en meningsfull fritid basert på interesse og lyst kan gi en betydelig helsegevinst. Deltakelse i kulturskolen kan derfor gjerne være en del av et habiliteringsløp og inngå som en del av en individuell plan, så lenge deltakelse er basert på interesse og engasjement hos den enkelte. Rådet støtter at kulturskolen bør ansette musikkterapeuter og

¹ Kunnskapsdepartementet: "Kartlegging av fritidstilbudet til barn og unge med nedsatt funksjonsevne" Rambøll-rapport september 2008.

Mette Løvgren: "Unge funksjonshemmede. Selvbylde, sosial tilhørighet og deltakelse i fritidsaktiviteter". Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring (NOVA).

andre yrkesgrupper som har kompetanse på dette feltet, og bygger opp fagkompetanse i forhold til tilpasninger for barn med spesielle behov.

I utredningen hevdes det at "en bred kompetanse på tilpasset opplæring i og gjennom kunst- og kulturfag kan gjøre en stor forskjell for elever med atferdsproblemer og for hele læringsmiljøet i norsk skole" (s. 94). Rådet stiller seg bak dette, og ser det som et skritt i riktig retning at barn med funksjonsnedsettelse og spesielle behov er tatt med i planlegging og utforming av kulturskoletilbudet.

Med hilsen

Henning Aanes
rådsleder

Anny Skarstein
sekretariatsleder